

2009: het wordt een 'Historisch' Nieuw jaar

Veel geluk, voorspoed en gezondheid wens ik u mede namens mijn medebestuurleden toe voor het zojuist begonnen 2009. Als de voortekenen niet bedriegen wordt het een geweldig 'historisch' jaar voor u en voor onze vereniging. Het bruisen van de activiteiten: kijk maar naar ons programma. Geschiedenis is 'hot': kijk maar naar de televisie. En geschiedenis leeft en gaat nog

veel meer leven in Schoonhoven: kijk maar naar de voorliggende concept Nota Cultuurbeleid.

Terugkijkend constateer ik dat er structureel in 2008 belangrijke nieuwe zaken tot stand gekomen zijn. Het Historisch Ontmoetingspunt draait. Onze nieuwsbrief De Heraut Schoonhoven verschijnt met de regelmaat van de klok. De Werkgroep Militaire Geschiedenis heeft z'n eerste

publicatie gerealiseerd. En last but not least het historisch belangrijke Springerpark is heropend.

Van al die dingen en van alle nieuwe activiteiten gaan we met elkaar in 2009 geweldig genieten. Ik nodig al onze 340 leden uit om weer mee te doen. En nodig u eens vrienden uit. We hebben nieuwe leden nodig; ook in 2009.

Dick Mentink, voorzitter.

Cultuur en Historie is verbonden in Schoonhoven

Wethouder Jan Beugelaar, verantwoordelijk voor de Nota Cultuurbeleid, tijdens de opening van de Nacht van het Zilver, 13 december 2008.

Foto Rob Glastra.

De nieuwe Nota Cultuurbeleid heeft als titel "de Mensen, het Zilver, de Stad". Zoals het er nu uitziet wordt de nota in 2009 door de Gemeenteraad vastgesteld.

Cultuur in Schoonhoven wordt in de nota onlosmakelijk verbonden met de historie van de stad, die van de mensen en die van het zilver. Wat er cultureel is, en wat er cultureel komen moet, wortelt in het Schoonhovense verleden; in het verleden van de stad, van de mensen en van het zilver.

De Historische Vereniging heeft een schriftelijke reactie gegeven op het concept van de Nota en we ontvingen een enthousiast antwoord van Wethouder Beugelaar. "Uw reactie (...)

heeft gemaakt dat we nog een kwalitatief goede slag hebben kunnen maken met de Cultuurnota. Ik waardeer de manier waarop u uw feedback heeft gegeven."

Tot zover de wethouder.

Andere belangrijke punten in de nu voorliggende Cultuurnota zijn naast de geïntegreerde benadering van cultuur en historie, de voorgenomen haalbaarheidsstudie naar het door ons bepleite Cultuurhistorisch Centrum. En een derde punt betreft de toegezegde betrokkenheid van de HVS bij het Beeldkwaliteitsplan en bij het Gemeentelijk Archeologiebeleid.

Zie onze website voor de volledige teksten van de nota, onze reactie en het antwoord.

Remonstrantse Kerk: Bestemmingsplan waardeloos, tenzij...

Het 'Bestemmingsplan Binnenstad' uit 2007 blijkt in Schoonhoven van nul en gener waarde. In de eerste editie van De Heraut Schoonhoven berichtten wij al dat de Remonstrantse Kerk bedreigd wordt door sloop en nieuw bouw. De Kerk uit 1881, nota bene een gemeentelijk monument, dreigt nu te worden weggedrukt en beschadigd door grootschalige nieuwbouw. Bouwhoogte en volume van de geplande bouw op de 'Van Schaiklokatie' overschrijden vele malen ruimschoots de grenzen van het geldende Bestemmingsplan Binnenstad dat Raadsbreed in 2007 werd vastgesteld. Met behulp van een Art.19.2 procedure gaat de Gemeente deze democratisch gestelde grenzen opheffen. De eerste bezwaarschriften van de Historische Vereniging zowel als van het bestuur van de Remonstrantse Kerk en van de Bewonersvereniging zijn dan ook door de Gemeente terzijde geschoven.

De Art.19.2 procedure is ooit door de wetgever in het leven geroepen om nieuwe inzichten welke jaren na het tot stand komen van een bestemmingsplan ontstaan toch een kans te geven. Er worden op die wijze uitzonderingen gemaakt op een bestaand bestemmingsplan zonder een geheel nieuw bestemmingsplan te hoeven ontwikkelen. Strikt juridisch gezien kan deze procedure echter ook onmiddellijk in werking worden gesteld. Er zijn gemeenten die daarom expliciet in hun Ruimtelijke Ordening beleid hebben geformuleerd Art.19.2 niet eerder in werking te stellen dan na een bepaalde periode. En dat om recht te doen aan het werk van ontwerpers, sprekers en de besluitvorming in de Gemeenteraad. Ook wordt op die wijze rechtszekerheid geboden aan de inwoners van een onderhavig gebied. Bijvoorbeeld heeft de gemeente Zoetermeer hiervoor 5 jaar bepaald en niet eerder.

De situatie rond de Van Schaiklokatie -sloop en nieuwbouw van appartementen- was bij de ontwikkeling van het 'Bestemmingsplan Binnenstad' in 2006 en 2007 bekend. Er is dus geen sprake van nieuwe inzichten. Met deze vooropgezette werkwijze zijn Gemeenteraad, sprekers en bewoners voor het lapje gehouden. Het 'Bestemmingsplan Binnenstad' heeft hierdoor geen enkele waarde; nu niet en in de toekomst niet. Tenzij de Gemeenteraad zich iets aan de geest van de wet gelegen laat liggen en een voorbeeld neemt aan gemeenten als Zoetermeer: 5 jaar zekerheid na een democratisch besluit.

Winterprogramma

Lezingen

Maandagavond, Het Bastion.

Open 19.30 uur; aanvang 20.00 uur
26 januari 2009: "Transformatie van de historische stad Schoonhoven", Onno Trim, architect, stedenbouwkundige, laat zien hoe in het laatste kwart van de vorige eeuw het karakter van de oude binnenstad van Schoonhoven gered is.

23 februari 2009: "Jacobakanen en Malta", Jeroen ter Brugge, voorzitter van de Archeologische Werkgemeenschap voor Nederland en hoofd collecties van het Maritiem Museum te Rotterdam: Wat is een Jacobakan, waar komt de naam vandaan en wat is de betekenis in deze ? Een deel van de avond wordt aandacht besteed aan het 'Verdrag van Malta' en de consequenties daarvan voor het nieuwe Schoonhovense Archeologie-beleid dat in 2009 door de Gemeente vastgesteld moet gaan worden.

30 maart 2009: "Schoonhoven 700" (uit 1981) en "Renovatie van de Schoonhovense kademuren" een filmavond met twee films verzorgd door Piet van Breukelen.

27 april 2009 in voorbereiding.

25 mei 2009 Algemene Ledenvergadering en lezing.

"Stoeper en stenen. De kwaliteit van de binnenstad in Schoonhoven" door Theo Elsing, kunsthistoricus en bouwkundige.

Voor de tweede helft 2009 kunt u ook alvast de volgende maandagen noteren:

28 september

26 oktober

23 november

14 december

Bij de Buren

Historische Kring Nieuwpoort

Maandag 9 februari: "Het Hanzeverbond", door W.Slob, in De Vijf Lelies te Streefkerk. Aanvang 20.00 uur.

Donderdag 19 maart: "Streektaal", door de heren Rijnveld en Bogert. Vooraf de Algemene Ledenvergadering. In Het Arsenaal te Nieuwpoort. Aanvang 19.30 uur.

Storytrails

Nieuw in Schoonhoven! Wandeling met fictief verhaal in historische context.

Zondag 22 maart 2009

Zondag 17 mei 2009

Open inschrijving :

storytrail@stadsavonturen.nl

of bel 030- 2467911

Interessante Tentoonstelling Autoklokjes: 'Op tijd op weg'

Er komt een tijd dat er geen auto meer wordt afgeleverd zonder een Tom-Tom. Autoklokjes gingen de Tom-Tom voor. In iedere auto zit vandaag de dag als vanzelfsprekend een klokje. Digitaal of analoog; maar standaard ingebouwd en elektrisch.

Dat was vroeger wel anders leert de lopende tentoonstelling in het Nederlands Goud-, Zilver- en Klokkenmuseum. De eerste klokjes

in auto's verschenen omstreeks 1910. Als apart accessoire, en met de hand opwinden. Later verscheen het inbouwmodel en werden ze uiteindelijk veelal digitaal.

Tentoonstellingen maken ook altijd leuke reacties los. Zo ook 'Op tijd op weg'. De heer J.M.Muller uit Katwijk, 80 jaar, schonk ons museum het nevenstaande mechanische 8-daags autoklokje van zijn vader. Het dateert uit de jaren 1925-1930.

Lopende Exposities

16 december t/m 17 mei 2009

"Op tijd op weg". **Nederlands Goud-, Zilver- en Klokkenmuseum.** Expositie van autoklokjes van de vroegste modellen tot de laatste digitale kwartsmodellen.

1 december t/m 28 februari:

"De geboorte van Jezus op oude tegels", een tentoonstelling in de vitrine in **de oude hal van het stadhuis Schoonhoven**. Samengesteld door Leen den Toom, m.m.v. Hennie Verhoef, onder auspiciën van de Archeologische Werkgroep Schoonhoven.

27 november t/m 26 februari

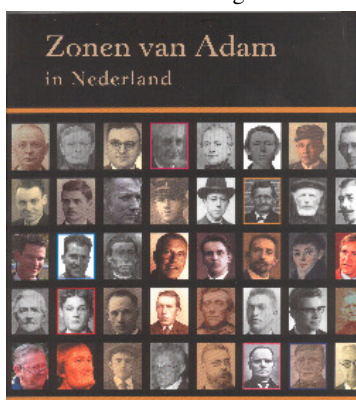
"Oude Schaatsen" in het **HOP**, Openbare Bibliotheek Schoonhoven.

Zonen van Adam: project genetische genealogie succesvol

Het eerste jaar van het project Genetische Genealogie in Nederland is afgerond. En met succes, zo mag geconcludeerd worden. Met dit welslagen is een innovatieve onderzoeksmethode aan het 'genealogisch onderzoek' toegevoegd.

Bij mannen bestaat één van hun 23 chromosomenparen uit twee verschillende: het X-chromosoom en het Y-chromosoom. Dit Y-chromosoom wordt door hen exclusief aan hun zonen doorgegeven: keer op keer. In een 'stamreeks' -dat zijn uitsluitend mannelijke afstammelingen- is het Y-chromosoom van elke afstamming dus steeds hetzelfde. Door nu -simpel gezegd- het DNA van het Y-chromosoom te bepalen kan vastgesteld worden of mannen een gemeenschappelijke voorvader hebben. Genealogische puzzels kunnen op die wijze tot

oplossing komen. Zo werd in het project de veronderstelde, maar nog nooit bewezen verwantschap van diverse deelnemers aangetoond.

Natuurlijk zijn er eindeloos veel meer toepassingen voor deze geavanceerde innovatieve onderzoekstechniek, bijvoorbeeld bij archeologische vondsten van graven.

De theorie rond het Y-chromosoom en zijn DNA is al ouder

maar de praktische toepassing in de genealogie liet op zich wachten. Er moest eerst een betaalbare en geautomatiseerde machine komen die snel al deze DNA letters kon lezen.

Aan dit eerste project deden 410 mannen mee (ook uit Schoonhoven en Bergambacht). Het werd uitgevoerd door Prof. Dr. Peter de Knijff van het Leids Universitair Medisch Centrum. Het project Genetische Genealogie staat onder auspiciën van het Koninklijk Genootschap voor Geslacht- en Wapenkunde, de Nederlandse Genealogische Vereniging en de Zuid-Hollandse Vereniging Ons Voorgeslacht.

Het boek 'Zonen van Adam in Nederland' van Uitgeverij Barjesteh van Waalwijk van Doorn, met het uitgebreide verslag van dit innovatieve genealogische project en van de genetische archeologie projecten in Vlaardingen en Eindhoven, kost € 46,50. Het is ook in onze HOP te raadplegen.

HOP Schoonhoven

Programma: zie elders in deze Heraut Schoonhoven.

Openingstijden:

maandag	14.00 – 17.00 uur
dinsdag	14.00 – 20.30 uur
woensdag	10.00 – 12.00 uur
	14.00 – 17.00 uur
donderdag	14.00 – 17.00 uur
vrijdag	14.00 – 20.30 uur
zaterdag	10.00 – 13.00 uur

Contributie 2008 !

Bij de afsluiting van de boeken over 2008 blijken nog enige leden hun contributie over 2008 niet te hebben betaald. Een vergissing in de administratie is natuurlijk ook mogelijk. Daarom zullen een aantal bestuursleden in januari 2009 de betrokken leden telefonisch benaderen om misverstanden uit de weg te ruimen.

Voor wie de **contributie 2008** nog moet voldoen: graag € 12,= op rekening 38.37.826 tnv Historische Vereniging Schoonhoven o.v.v. Contributie 2008.

U kunt natuurlijk gelijktijdig de **contributie 2009** voldoen. Niet verhoogd; ook € 12,=

Ledenadministratie

Veranderingen, adreswijzigingen, etc. graag naar de ledenadministratie, Marliese van der Wal, jmvanderwal@wanadoo.nl tel: 06 507.42.762

HOP Workshop "De geschiedenis van mijn huis"

Vraagt u zich wel eens af hoe oud uw huis in Schoonhoven is, wie de vroegere eigenaren waren en welk beroep zij hadden? Met de Collectie Muilwijk heeft u een prachtige verzameling gegevens in handen om snel meer te weten te komen.

Piet Muilwijk verzamelde een leven lang archiefgegevens van de panden in Schoonhoven. Hans van der Molen maakte op deze collectie indexen: onderwerpen, huisnamen, familienamen en beroepen. Zo kon worden vastgesteld dat Haven 19 al in 1402 bewoond werd door de edelman Jacob van Oosterwijk

en in 1427 door de edelman Frederik van der Zevender.

Maar er is meer in andere collecties en archiefstukken! De eigenaren waren vaak niet de bewoners. Hoe groot waren de gezinnen? Wie waren de burens? En wat vertelt het huis zelf? Is het origineel of verbouwd? Jac. Piepenbrock, educatief medewerker van het Streekarchief Midden-Holland, vertelt u meer op woensdag 4 februari van 14.00 tot 15.30 in het HOP van de bibliotheek, Spoorstraat 3A. Deelname is gratis. Graag tevoren aanmelden: 0182-385406 of email jvermeulen@bibliotheekenkrimpenerwaard.nl

HEK nr.4: Franse Ka en Waterlinie, en Hofleveranciers

Door Jan van Ipenburg gerestaureerd hofleveranciersbord in de 'Zilverkamer' van het stadhuis

Eind december rolde het vierde nummer 2008 van de Historische Encyclopedie Krimpenerwaard van de pers met de volgende inhoud.

L.P.Ouweneel, "Was de Krimpenerwaard onderdeel van de Oude Hollandse Waterlinie?" In theorie wel, maar in de praktijk niet, betoogt Ouweneel en laat aan de hand van kaartmateriaal en archiefonderzoek de loop van de westelijke 'keerkade' zien. Het artikel is ook interessant voor degenen die zich afvragen waar de Fransche Ka en zijn naam toch vandaan zijn gekomen.

C.Schilt, "Levensbeschrijving van Aart Zanen, schoenmaker te Ammerstol." Het betreft het

eerste deel van een bewerkte autobiografie. Zanen leefde van 1853 tot 1934.

R.Kappers, "Hofleveranciers in Schoonhoven. Van welke Schoonhovense hofleverancier was het wapenbord in de Zilverkamer?" Kappers laat zien dat het bord niet van de zilverfabrikant Gebr.Niekerk afkomstig is, maar zeer waarschijnlijk van de banketbakkerij Fijn van Draat.

W.Hoogerdijk geeft tot slot drie boekbesprekingen.

Voor Schoonhovenaren dus minstens twee interessante artikelen. Een abonnement op de HEK kost € 17,50 per jaar. Oude jaargangen zijn ook te lezen in onze HOP.

HOP Schoonhoven

Tentoonstellingen

27 november t/m 26 februari "Oude Schaatsen", samengesteld door verzamelaar Willem van Herk.

27 februari t/m 25 mei "Oude Tegels" Vogels, bloemmotieven en Bijbelse voorstellingen op oude wandtegels. Samengesteld door verzamelaar Leen den Toom.

25 mei t/m/ 31 augustus "Het spoor naar Schoonhoven". Foto's en archiefstukken over de voorgeschiedenis, aanleg en problemen van de spoorlijn Schoonhoven Gouda. Met spoorwegattributen uit een privé-collectie.

Workshops

woensdag 4 februari 14.00–15.30 uur, Jac. Piepenbrock van het Streek archief Midden-Holland "De geschiedenis van mijn huis"

woensdag 11 maart 14.00 – 15.30 uur, Leen den Toom "Wat staat er op die tegel?"

woensdag 22 april 14.00 – 15.30 uur, Leen Ouweneel "Een wandeling langs de bastions". De Workshop bestaat uit een inleiding en wandeling.

woensdag 10 juni 14.00 – 15.30 uur, Cock van Holten vertelt over "Het spoor naar Schoonhoven".

Tevens **Kinderactiviteit** Op de foto gaan in het historische treintje

En **Filmfragmenten** met het Schoonhovense treintje uit "Het meisje met de blauwe hoed".

Uw E-Mailadres ?

Heeft u een emailadres en ontvangt u deze Heraut Schoonhoven per post, geef ons dan uw emailadres door. Dat bespaart de Vereniging portokosten en zorgt dat de contributie laag kan zijn.

Mailtje aan Marliese volstaat: jmvanderwal@wanadoo.nl

Colofon

De Heraut Schoonhoven verschijnt één maal per maand en wordt verspreid onder onze 340 leden en naar adressen van circa 40 belanghebbenden. Alle nummers staan ook op onze website.

De verspreiding gebeurt als PDF-bestand per email of in papieren vorm per Stadspost.

Samenstelling, redactie en verspreiding: Rene Kappers, Rob Jung en Marliese van der Wal.

Bouwgeschiedenis uit onze 'Courant'

"Aanbesteding (...) voor een Lokaal voor Zieken boven de Veerpoort."

Advertentie, de Schoonhovense Courant van 10 augustus 1872.

Bert van den Boogert, ons oud-bestuurslid en auteur van "De Monumenten van Schoonhoven" is begonnen met het project "Bouwgeschiedenis in de Courant". Zoals in een vorig nummer van De Heraut Schoonhoven aangegeven bevat de Schoonhovense Courant de aanbestedingen en gunningen van gebouwen in Schoonhoven. Met behulp van deze notities en advertenties in de krant kan het hiaat in de bouwgeschiedenis van Schoonhoven belangrijk worden aangevuld. De krant startte op 4 juli 1869. De bedoeling is alle nummers door te nemen tot 1901, het jaar vanaf waar de Bouwvergunningen bewaard zijn gebleven. De Schoonhovense Courant is te raadplegen in onze HOP.

Sluis niet te redden

Stolwijkersluis. Foto Martin Droog

Er is definitief geen geld in Den Haag als subsidie voor de restauratie van de Stolwijkersluis. Velen hadden de laatste hoop daarop gevestigd. Wat nu waarschijnlijk rest is de sloop ondanks de status van Rijksmonument.

De sluis vormde de vaarverbinding tussen de IJssel en de waard. Hij werd in 1800 gebouwd ten behoeve van het plan een deel van de Krimpenerwaard te vervenen. Dit plan mislukte.

Marokkaanse voorouders

Het Centraal Bureau voor Genealogie (CBG) in Den Haag presenteerde in de reeks 'Ouders van Verre' een onderzoeksgids naar Marokkaanse voorouders. 'Manis...' (waarvandaan) is de titel van de gids die werd geschreven door Mohammed Amezian en Mohammed El Abdouni.

ISBN 978-90-5802-061-1

Te bestellen bij het CBG voor € 17,50 (Vrienden € 15,=)

Middeleeuwen

Niet alleen de HV Schoonhoven besteedt met het Jan van Beaumontjaar aandacht aan de middeleeuwen. Ook De genealogische verenigingen Prometheus en de NGV Delfland en Rotterdam doen dit. Ze organiseren een mini-symposium 'Middeleeuwen' op 14 maart 2008. Onderwerpen zijn Genealogisch onderzoek in de Middeleeuwen (H.Vermeulen), Stadsrechten in de Middeleeuwen (J.C.M.Cox), Middeleeuwse gebruiken en gewoonten (H.'t Jong)

Unie van Vestingsteden

De Gemeente Schoonhoven gaat toetreden tot de Unie van Vestingsteden van de Oud-Hollandse Waterlinie. Voor het Schoonhovense Zomerfestival en de Rivierendag is daarbij gelijktijdig door B&W besloten om ook 'Het Leger langs de Linie' te contracteren. De Rivierendag 2009 staat in het teken van de militaire samenwerking in Waterlinieverband tussen Nieuwpoort en Schoonhoven.

Nota Cultuurbeleid aangenomen. Nu draagvlak benutten

"Een visie zonder actie blijft een papieren stuk" schreef de wethouder van Cultuur, Jan Beugelaar in de onlangs tot stand gekomen Nota Cultuurbeleid. En vanuit deze stelling zijn dan ook 10 actieplannen in de nota opgenomen. Compleet met doelstellingen, resultaten, stappenplan, tijdplan en budget. Ambitieuze en veelbelovende; onze complimenten voor wethouder Beugelaar.

Integratie van cultuur en geschiedenis is de rode draad die door de Nota loopt. En dat is nieuw: de erkenning dat cultuur in Schoonhoven onlosmakelijk verbonden is met geschiedenis.

Voor de Historische Vereniging schept dat ook nieuwe verplichtingen. Meewerken aan die integratie en meewerken aan de uitvoering van de actieplannen. Wij hebben daartoe ook onze bereidheid uitgesproken. Bijvoorbeeld door deelname in het Kunst en Cultuurnetwerk begin 2009. Of meewerken aan het haalbaarheidsonderzoek voor een Cultuurhistorisch Centrum en meewerken aan het actieplan Schatkamers en Werkplaatsen.

Wat dit laatste betreft: ons werk is gedaan. De inventarisatie met aanbevelingen ligt sinds augustus 2008 bij de gemeente.

Verandering van personeel heeft daar de verdere uitvoering nog tegengehouden. Met de Cultuurnota in de hand en een nieuwe ambtenaar kan er nu eindelijk hoog tempo gemaakt worden.

De wethouder is aan zet. Ook voor het Cultuurhistorisch Centrum. Wij adviseren een voorbereidingstraject waarin minimaal de HVS, de SCA en het Goud-, Zilver- en Klokkenmuseum deelnemen. Organisaties met bewezen draagvlak; met leden, donateurs en actieve vrijwilligers. Want daar draait het om bij zo'n nieuw initiatief: breed draagvlak. Dick Mentink, voorzitter

Winterprogramma Lezingen

Maandagavond, Het Bastion.

Open 19.30 uur; aanvang 20.00 uur

23 februari 2009: "Jacobakannen en Malta", Jeroen ter Brugge, voorzitter van de Archeologische Werkgemeenschap voor Nederland en hoofd collecties van het Maritiem Museum te Rotterdam:

Wat is een Jacobakan, waar komt de naam vandaan en wat is de betekenis in deze? Een deel van de avond wordt aandacht besteed aan het 'Verdrag van Malta' en de consequenties daarvan voor het nieuwe Schoonhovense Archeologiebeleid dat in 2009 door de Gemeente vastgesteld gaat worden.

30 maart 2009: Wijziging !!!

Twee Films: "Schoonhoven 700" (uit 1981) en "De Schoonhovense Zilverindustrie in beeld" (uit 1982) Een filmavond met twee films verzorgd door Piet van Breukelen en Paul van Ipenburg.

27 april 2009 in voorbereiding.

25 mei 2009 Algemene Ledenvergadering en lezing.

"Stoepen en stenen. De kwaliteit van de binnenstad in Schoonhoven" door Theo Elsing, kunsthistoricus en bouwkundige.

28 september "Op kaart, prent en anderszins. Schoonhoven vier eeuwen gezien en beschreven", lezing over de afbeeldingen van Schoonhoven, door Dick Mentink, voorzitter van onze Historische Vereniging Schoonhoven.

Voor de tweede helft 2009 kunt u ook alvast de volgende maanden noteren:

26 oktober

23 november

14 december

Archeologie en Geschiedenis op Schoonhovens College

"Geschiedenis gaat voor de kinderen pas echt leven als ze spullen in hun handen krijgen" zegt Micha Magnée enthousiast. Micha is docent geschiedenis op het Schoonhovens College, locatie Vlisterweg. Onderwijl laat hij wat archeologische vondsten zien waar hij in zijn lessen gebruik van maakt. Een schoenzool, een pijpenkop en stukken aardewerk. "En het leuke is dat de leerlingen na zo'n aanschouwelijke les thuis in de tuin of op het erf gaan zoeken. En dikwijls komen ze dan opgetogen terug met aardige vondsten."

De vondsten in de vitrine in de klas zijn beschikbaar gesteld door de Archeologische Werkgroep

Schoonhoven. Ook andere historisch interessante voorwerpen hebben een plaats in de klas gekregen: een voetangel om paarden uit te schakelen uit de eerste wereldoorlog, een geweer, zwaarden, een malienkolder, enz. "Ze noemen het hier ook wel het rareitencabinet" lacht Micha, "maar intussen heb ik ze wel enthousiast voor dit vak."

Micha (1973) is al 11 jaar docent geschiedenis (2° graads) en is onlangs het bestuur van de Historische Vereniging komen versterken. Hij zet zich met name in bij de Werkgroep Open Monumenten Dag. "Dus als leden nog historische spullen hebben, graag" besluit hij dit interview.

Micha Magnée toont de vitrine met archeologische vondsten

De Open Monumentendag 2009: thema "Op de Kaart"

'Kaart van Shuijter', 1552, detail. (Zuid boven) Centraal de Grote Gracht, onder de Botersloot en Opweg. Midden-boven de waterpoort van het Melkgat; rechts Leprozenhuis, later Stadsherberg of (thans) Eetcafé Bestek.

Op 12 september 2009 is het Open Monumenten Dag. Het landelijke thema luidt "Op de Kaart". De Werkgroep Open Monumenten Dag van de Historische Vereniging is met de voorbereidingen gestart. In het kader van het thema wordt een tentoonstelling georganiseerd met kaarten van Schoonhoven. Zoals alle jaren zal ook in 2009 weer ter gelegenheid van de Open Monumenten Dag een boekje worden uitgegeven. Open zijn die dag onder meer, het stadhuis, de Bartolomeus kerk, de Remonstrantse kerk, de kerk in Willige Langerak en de Oud Katholieke kerk. Ook kan de toren van de Grote Kerk beklommen worden. Ook zullen enkele particulieren hun monument open stellen.

Monumenten die normaal reeds open zijn krijgen deze dag speciale aandacht. De Havenkazerne, de Synagoge of Edelambachtshuys en het Silverhuys aan de Haven ontvangen u graag.

Hebt u nog 'kaartmateriaal' dan houdt de Werkgroep zich aanbevolen; we maken graag een copie om te exposeren als het origineel te teer of te kostbaar is.

Vrijwilligers voor die dag, voor het samenstellen van het boekje, het bemannen van de stand op de Dam, ledenwerving en boekenverkoop zijn van harte welkom.

De Werkgroep bestaat nu uit Rob Jung (voorzitter), Micha Magnée, Johan van Oers en Arie van der Zwan.

Meedoen? Bel Rob Jung, 0182 383892 of m: 06 47010052

Exposities elders

Tot 31 mei 2009

Archeologisch Museum Haarlem

"Italiaanse Grotesken en Crabben. Het atelier van Willem Jansz Verstraeten."

Er is hier een belangrijk stuk geexposeerd (bruikleen) dat afkomstig is uit de Schoonhovense bodem. De gerestaureerde schotel wordt hier gepresenteerd in de context van zijn ontstaan.

Adres: Grote Markt 18k te Haarlem. Openingstijden woensdag tot en met zondag van 13.00 tot 17.00 uur. De toegang is gratis.

Kleine Geschiedenis Groene Hart: deel drie is uit (met foutje)

Kwam in deel 2 van de Serie "De Kleine Geschiedenis van Het Groene Hart" het lage land van de polders vooral aan bod, in deel 3 getiteld "Nijverheid", zijn het de hoger gelegen dijken, dorpen en steden die met hun bedrijven voor het voetlicht worden gehaald.

Scheepsbouw, touwslagerij, loodwitfabricage (in Bodegraven), houtzagerij, kuiperij, etc. passeren met hun geschiedenis de revue. Ook zeer bijzondere ontwikkelingen, zoals bijvoorbeeld Nicolaas Samsom die in 1882 begon met het ontwerpen en drukken van formulieren voor de administratie van gemeenten en bedrijven en daarmee groot werd.

Een andere bijzondere ontwikkeling is die der ijzersmederijen in en om Nieuwkoop en de nabij gelegen dorpen Nieuwveen en Zevenhoven. Al in de 17^e eeuw waren er 'te veel' smeden voor het dorp. Men moet constateren dat zij leefden van 'export' van hun smidsproducten naar andere delen van Holland.

"Waarom zoveel smeden", vraagt de auteur zich in verwon-

dering af. Zo kwam in Nieuwkoop de groei uiteindelijk in 1920 uit op 50 smederijen met 160 smeden. En nu anno 2009 is ijzersmederij en metaalbewerking nog een belangrijke economische activiteit in Nieuwkoop.

Onwillekeurig doet zich de vergelijking voor met de goud- en zilversmederij in Schoonhoven: ook hier 'te veel' smeden voor de stad. Ook hier afhankelijk van 'export'. De nijverheid van de zilverstad komt dan ook ruim aan bod in dit deel 3.

Het centraal afgebeelde gebouw op pagina 82-83 (hierboven) is echter niet de Teekenschool (later Vakschool) voor goud- en zilversmeden: centraal staat de Fransche School en links verscholen achter struikgewas, de Teekenschool. Het zij de auteur vergeven. Historisch kwalijker is het dat deze fout ook is opgenomen in de Beeldbank van het Streekarchief Midden-Holland: stamnummer 60410

De deeltjes kosten € 6,95. Deel 4 verschijnt binnenkort. Ze zijn bij onze lokale boekhandels in Schoonhoven verkrijgbaar.

Bij de Buren

Historische Kring Nieuwpoort

Maandag 9 februari: "Het Hanzeverbond", door W.Slob, in De Vijf Lelies te Streefkerk. Aanvang 20.00 uur.

Donderdag 19 maart: "Streektaal", door de heren Rijnveld en Bogert. Vooraf de Algemene Leidenvergadering. In Het Arsenaal te Nieuwpoort. Aanvang 19.30 uur.

Historische Vereniging

Bergambacht.

Maandag 30 maart: "Archeologisch onderzoek naar het slot van Bergambacht." door Jessica Vandevelde, die deze opgraving vorig jaar gedaan heeft. Gebouw De Schakel, Schoolstraat 24, Bergambacht, aanvang 20.00 uur.

Lopende Exposities

16 december t/m 17 mei 2009

"Op tijd op weg". **Nederlands Goud-, Zilver- en Klokkenmuseum.** Expositie van autoklokjes van de vroegste modellen tot de laatste digitale kwartsmodellen.

1 december t/m 28 februari:

"De geboorte van Jezus op oude tegels", een tentoonstelling in de vitrine in **de oude hal van het stadhuis Schoonhoven**. Samengesteld door Leen den Toom, m.m.v. Hennie Verhoef, onder auspiciën van de Archeologische Werkgroep Schoonhoven.

27 november t/m 26 februari

"Oude Schaatsen" in het **HOP**, Openbare Bibliotheek Schoonhoven.

Storytrails

Nieuw in Schoonhoven! Wandeling met fictief verhaal in historische context.

Zondag 22 maart 2009

Zondag 17 mei 2009

Open inschrijving:

storytrail@stadsavonturen.nl

of bel 030- 2467911

HOP Schoonhoven

Programma: elders in deze Heraut Schoonhoven

Openingstijden:

maandag 14.00 – 17.00 uur

dinsdag 14.00 – 20.30 uur

woensdag 10.00 – 12.00 uur

14.00 – 17.00 uur

donderdag 14.00 – 17.00 uur

vrijdag 14.00 – 20.30 uur

zaterdag 10.00 – 13.00 uur

Kadaster Schoonhoven ontsloten: Bouwen, Slopen, Bewonen

In 1832 werd heel Nederland voor het eerst uniform opgemeten en in 'het Kadaster' opgetekend. Ook Schoonhoven. Sindsdien worden alle wijzigingen die betrekking hebben op een perceel in het kadaster bijgehouden.

De systematiek is niet simpel. Hierdoor is het voor een leek niet eenvoudig om de geschiedenis van 'zijn' perceel en pand

in het kadaster terug te vinden.

Erik Vergunst, lid van onze vereniging, is begonnen om de kadastrale gegevens van Schoonhoven (binnen de wallen) te bewerken. Het eindresultaat moet een overzicht worden per perceel van bouw-, verbouw- en sloopjaren. Dit kadaster onderzoek wordt aangevuld met onderzoek van het 'Bevolkingsre-

gister': wie hebben op deze percelen gewoond. Bewoner en eigenaar zijn immers niet noodzakelijkerwijs dezelfde. Vergunst denkt hiervoor twee jaar nodig te hebben.

Erik deed dit eerder voor de plaats waar hij vandaan komt: Lisse. Hierover heeft hij 'een boekje' (NB 600 bladzijden) gepubliceerd en in eigen beheer uitgegeven. Ook voor Schoonhoven is dat de bedoeling.

Genealogie Zilversmeden 'Wendels' in voorbereiding

Onze stadgenoot en medelid Ferry Mol is begonnen met het samenstellen van een genealogie van de zilversmedenfamilie Wendels. Hij vraagt uw hulp.

De familie Wendels is zeker al sinds de 16^e eeuw in Schoonhoven aanwezig. Als zilversmeden kennen we hen sinds de tweede helft van de 18^e eeuw wanneer Dirk Wendels actief is. In de 19^e en 20^e eeuw zijn zij in het vak actief totdat in 1964 de wed.C.Wendels als laatste in de familie stopt. Zover nu bekend

waren er 16 Wendels' als zelfstandig goud- en zilversmid actief. Minstens een zelfde aantal werkte in het vak in dienst bij anderen. Hun werkplaatsen en woonhuizen stonden (en staan) onder meer op Havenstraatsewal 15 en Havenstraat 68. Havenstraatsewal 15 is onlangs voorbeeldig gerestaureerd.

Ferry Mol houdt zich aanbevolen voor foto's, informatie en alles wat met de familie Wendels te maken heeft: tel 0182 384283 e: ferry.marianne@hetnet.nl

Kees (Cornelis) Wendels (ca. 1881-1947) in zijn werkplaats aan de Havenstraat 68.

Historisch Ontmoetings Punt: Workshops HOP succesvol

De 'Workshops' die het HOP organiseert zijn een succes. De bijeenkomsten hebben een heel ander karakter dan de lezingen die de Historische Vereniging maandelijks organiseert. Bij de Workshops ligt het accent vooral op 'interactiviteit' en uitwisseling van kennis en gegevens. De lezingen van de HVS daarentegen zijn meer éénrichtings verkeer. Dit uit zich ook in het aantal deelnemers: een stuk of zeven per Workshop. Hierdoor ontstaat een prettige sfeer waarin ieder zijn of haar bevindingen en vragen te berde kan brengen.

De eerstvolgende workshop is met Leen den Toom: over oude wandtegels. Woensdag 11 maart. Zelf tegels meebrengen dus.

Sfeerbeeld van de Workshop 'Historisch Onderzoek, hoe doe je dat ?'

'Collectie Cock van Holten' wordt nu gedigitaliseerd

Sedert jaar en dag verzamelt Cock van Holten foto's en oude ansichtkaarten van Schoonhoven. Daarbij verzamelde Cock alle gegevens van de plaatsen en personen die op deze afbeelding staan weergegeven. Dat zijn enige tienduizenden namen. Van Holten weet de weg in zijn collectie, maar voor anderen is het lastig zoeken in zo'n omvangrijke bestand. Vandaar de wens om de gehele collectie te digitaliseren,

beeld zowel als teksten. De Stichting Behoud Cultureel Erfgoed Schoonhoven heeft dit gigantische project onder haar hoede genomen.

Fotograaf Hans Breuer voert het project thematisch uit. Allereerst de militaire geschiedenis van Schoonhoven, met oog op de Rivierendag 2009 die in het teken van de militaire geschiedenis zal staan. Vervolgens 'het zilver' vanwege de speerpuntfunctie

hiervan bij het gemeentelijk cultuurbeleid en bij 'City Management'. Breuer denkt één jaar nodig te hebben. De collectie komt intussen successievelijk via internet ter beschikking voor geïnteresseerden.

Met het project is een bedrag van circa 4000 euro gemoeid. De bibliotheek heeft een ondersteunende subsidie toegezegd. Bij de Gemeente Schoonhoven is ook een subsidie aangevraagd.

Belangrijk plateel naar Haarlem

Een belangrijk stuk uit de collectie van de Archeologische Werkgroep Schoonhoven prijkt thans op een tentoonstelling in Haarlem. Het is een schotel van de hand van de beroemde Haarlemmer Willem Jansz Verstraeten (?1595-1655). De schotel werd in scherven gevonden direct achter de Waag tijdens de werkzaamheden in de Oude Haven, in

1999. Hij werd fraai geres-taureerd door onze stadgenoot en restaurator Jan Verhoeven.

De plateelbakker Verstraeten werd in de 17^e eeuw beroemd met zijn 'Italiaanse Grotesken'; zie de afbeelding. In de Schoonhovense bodem is ook werk van zijn zoon Gerrit Willemsz Verstraeten gevonden en van Hans Barnaert Vierleger, een andere Haarlemse 17^e eeuwse plateelbakker.

De tentoonstelling "Italiaanse Grotesken en Crabben" is ingericht in het Archeologisch Museum Haarlem en is geheel gewijd aan het atelier van Willem Jansz Verstraeten. Ze duurt nog tot 31 mei dit jaar.

Het Archeologisch Museum Haarlem bevindt zich Grote Markt 18k te Haarlem. Openings-tijden zijn van woensdag tot en met zondag van 13.00 tot 17.00 uur. De toegang is gratis.

Onbekende foto

Van de heer Maarten Stigter ontvingen wij tot nu toe onbe-kende foto's van de zilversmids-werkplaats van Eduard Goudsmit.

De werkplaats stond achter het woonhuis Dam 8 en was toegan-kelijk via het 'Koeienpoortje' naast de Waag. De werkplaats functioneerde van 1924 tot 1948. Verdere aanvullende informatie over de werkplaats en Eduard Goudsmit is welkom.

HOP Schoonhoven

Tentoonstellingen

27 november t/m 26 februari
"Oude Schaatsen", samengesteld door verzamelaar Willem van Herk.

27 februari t/m 25 mei

"Oude Tegels" Vogels, bloemmo-tieven en Bijbelse voorstellingen op oude wandtegels. Samengesteld door verzamelaar Leen den Toom.

25 mei t/m 31 augustus

"Het spoor naar Schoonhoven". Foto's en archiefstukken over de voorgeschiedenis, aanleg en pro-blemen van de spoorlijn Schoonho-ven Gouda. Met spoorwegattributen uit een privé-collectie.

Workshops

woensdag 11 maart 14.00 – 15.30 uur, Leen den Toom "Wat staat er op die tegel?" Een workshop waar-bij de betekenis van de afbeelding besproken wordt, de ouderdom en herkomst. Zelf tegels meebrengen !

woensdag 22 april 14.00 – 15.30 uur, Leen Ouweneel "Een wande-ling langs de bastions". De Work-shop bestaat uit een inleiding en wandeling.

woensdag 10 juni 14.00 – 15.30 uur, Cock van Holten vertelt over "Het spoor naar Schoonhoven".

Tevens **Kinderactiviteit** Op de foto gaan in het historische treintje En **Filmfragmenten** met het Schoonhovense treintje uit "Het meisje met de blauwe hoed".

Ledenadministratie

Veranderingen, adreswijzigin-gen, etc. graag naar de ledenadmi-nistratie, Marliese van der Wal, jmvandervwal@wanadoo.nl tel: 06 507.42.762

Contributie HVS

De contributie bedraagt € 12,- per jaar. Rekening 38.37.826 tnv Histo-rische Vereniging Schoonhoven o/v Contributie 2009.

Colofon

De Heraut Schoonhoven ver-schijnt één maal per maand en wordt verspreid onder onze 350 leden en naar adressen van circa 40 belanghebbenden. Alle nummers staan ook op onze website.

De verspreiding gebeurt als PDF-bestand per email of in papie-ren vorm per Stadspost.

Samenstelling, redactie en ver-spreiding: Rene Kappers, Rob Jung en Marliese van der Wal.

Papieren versie 'De Heraut Schoonhoven' verleden tijd ?

Bij de start van het nieuwe seizoen voor de Historische Vereniging blijkt dat 'geschiedenis' leeft in Schoonhoven. Zo heeft de tweede editie van de Rivierendag nog meer dan vorig jaar een historische context gekregen. Er is samenwerking met Nieuwpoort, met Het Leger Langs de Linie, met het landelijke Comité Open Monumentendag, met de Jan van Beaumontprijs de stadsprijs voor historisch werk en onderzoek, met bezoek van historische schepen en staan er kramen met oude maritieme ambachten. En niet in de laatste plaats is er samenwerking met Citymanagement Schoonhoven.

De verschillende Werkgroepen hebben na de vakantie de draad weer opgepakt.

Al onze activiteiten krijgen aandacht in onze nieuwsbrief De Heraut Schoonhoven maar ook op onze website en middels persberichten en uitnodigingen. De Heraut Schoonhoven wordt eigenlijk te klein om het allemaal nog te bevatten.

Kortom, ongelooflijk veel activiteiten die een flink beslag leggen op onze mogelijkheden. Op tijd en op geld. Vandaar dat we met de huidige bestuurs- en werkgroepleden moeten proberen efficiënter te werken. Dan kan ook de contributie op het huidige lage niveau blijven. Dat kan naar onze mening met behulp van internet publikaties en met inzet van onze website en email.

Daarom is het voornemen De Heraut Schoonhoven alleen nog

maar per email te versturen. Ook de Uitnodigingen voor de maandelijkse lezingen zullen in de toekomst alleen nog per email worden verspreid. Wij realiseren ons echter dat er een categorie leden blijft die niet de beschikking heeft over een computer, of over internet of gewoon niet over de vaardigheden voor het werken met deze moderne media. Daarom doen we hier een oproep: wie wil de papieren versies van De Heraut Schoonhoven en van de diverse Uitnodigingen gaan verzorgen ? Ervaring leert dat dit ongeveer een halve dag of avond per maand kost. U zou ons en een kleine 60 medeleden er een groot plezier mee doen.

Dick Mentink, voorzitter.

Najaarsprogramma

Lezingen HVS

Maandagavond, Het Bastion.

Open 19.30 uur; aanvang 20.00 uur
28 september 2009: "Kaarten en prenten van Schoonhoven." door Dick Mentink. Een lezing over diverse aspecten. Niet alleen nieuwe vondsten van de afgelopen jaren, komen aan bod, maar ook aspecten als betrouwbaarheid, echtheid, ouderdom, etc. die van belang zijn bij de aankoop van deze kaarten en prenten.

26 oktober 2009: "50 Jaar aardgas", door Joep Schenk. In 1959 stuitte de Nederlandse Aardolie Maatschappij (NAM) bij Slochteren op een enorme gasbel. Dat heeft het leven in Nederland aanzienlijk veranderd. Joep Schenk (1983) groeide op in Schoonhoven. Na het Schoonhovens College studeerde hij geschiedenis in Groningen, Bologna en Amsterdam. Aan de Universiteit Utrecht deed hij in opdracht van de NAM historisch onderzoek en publiceerde onlangs het fraaie boek "Groningen-Gasveld vijftig jaar".

23 november 2009: "Tabakspijpen-nijverheid in Schoonhoven", door Jan van Oostveen over deze belangrijke maar onderbelichte 18^e en 19^e eeuwse nijverheid in de zilverstad. Introductie van tabak in Nederland liet de pijpmakerij ontstaan; ook in Schoonhoven. Naast productie van pijpen komen de families aan bod die hierin werkzaam waren. Hun merktekens maken het mogelijk bodenvondsten te determineren.

14 december 2009: "DNA: mogelijkheden voor Genealogie en Archeologisch onderzoek" door Leo Barjesteh van Waalwijk van Doorn. In 2008 werd een groot genealogisch DNA project uitgevoerd. Doel was om aan te tonen dat genetische genealogie een goede nieuwe onderzoeksmethode in de genealogie vormt. Het boek 'Zonen van Adam in Nederland' vormde daar de weerslag van. Ook voor archeologisch onderzoek biedt DNA technologie onvermoede mogelijkheden.

Voor 2010 kunt u ook alvast de volgende maandagen noteren:

25 januari 2010

22 februari 2010

29 maart 2010

26 april 2010

31 mei 2010

"Op de Kaart": Jaarboek Open Monumenten Dag 2009

"Op de Kaart" is het thema 2009 van de Open Monumentendag (OMD) op 12 september. Ter gelegenheid daarvan ontvangen alle leden van de HVS het nieuwe Jaarboek OMD 2009. Hierin staan alle tot nu toe bekende stadsplattegronden van Schoonhoven afgebeeld en beschreven. Maar ook een tot nu toe weinig bekend aanzicht van Schoonhoven gemaakt omstreeks 1520 door -waarschijnlijk- Pieter Crabeth, beter bekend als de glazenier van de 'Goudse Glazen'.

Alle kaarten zijn te zien op de OMD toonstelling in de Remonstrantse kerk; ook het detail uit de grotere Schilderij- of 'Crabeth-kaart'.

Dit oudst bekende aangezicht van Schoonhoven uit ca. 1520 is dank zij digitale techniek ook te koop: leden 30 euro, niet-leden 45 euro. Ook Nieuwpoort is op dit aangezicht afgebeeld.

Leden krijgen het Jaarboek uitgereikt tijdens de opening van de Open Monumentendag op vrijdagavond 11 september in de

Remonstrantse kerk. Ook kan het worden afgehaald op zaterdag 12 september in de stand van de Historische Vereniging op De Dam.

Vrijdagavond 11 sep Monumentendag 'opening nieuwe stijl'

Op vrijdagavond 11 september vindt om 19.30 uur de opening plaats van de Open Monumentendag 2009 in een geheel 'nieuwe stijl'. Tijdens de feestelijke openingsbijeenkomst in de Remonstrantse kerk wordt bij die gelegenheid ook de

Jan van Beaumontprijs 2009 uitgereikt. Deze Schoonhovense stadsprijs voor historisch werk en onderzoek wordt dit jaar toegekend aan ons medelid Hennie Verhoef. Hij krijgt deze onderscheiding voor zijn uitgave van de oudste bronnen voor de geschiedenis van Schoonhoven. Hieronder bevinden zich de 14^e eeuwse 'Blooise Rekeningen'.

Speciaal vanwege deze Blooise Rekeningen vonden wij prof. Frits van Oostrom bereid een inleiding te verzorgen. Ooit verzuchtte Van Oostrom dat 'het Blooise Hof een afzonderlijke studie waard zou zijn.' Op dat moment in 1987 was dit echter vrijwel ondoenlijk wegens de ontoegankelijkheid van het oude schrift waarin deze rekeningen zijn opgetekend. Hennie Verhoef

heeft daarin nu met zijn bronnenpublicatie verandering gebracht. Een werk waaraan Hennie zeker 20 jaar is bezig geweest.

De onderscheiding wordt uitgereikt door burgemeester Dick de Cloe, beschermheer van de Jan van Beaumontprijs. Overigens is de onderscheiding een initiatief van de Stichting Nationale Zilverdag i.s.m. de HVS, het NGZK Museum en het Gilde St.Eloy.

Diezelfde vrijdagavond wordt ook de tentoonstelling 'Schoonhoven Op de Kaart' geopend. Alle tot nu toe bekende plattegronden van de stad worden tijdens de Open Monumentendag in de Remonstrantse kerk geexposeerd met ook een aantal minder bekende oude aangezichten van de stad.

HVS Werkgroepen: actief, succesvol en kritisch

Comité Open Monumentendag. Sinds vorige jaar is dit Comité een werkgroep van de HVS. Rob Jung is hiervan voorzitter gebleven. Leden zijn Micha Magnée, Arie van der Zwan, Johan van Oest en Rene Kappers. De activiteiten zijn belangrijk uitgebreid. Naast de gebruikelijke voorlichtingsstand op De Dam, de openstelling van de Monumenten en de rondleidingen in de stad, wordt er dit jaar een thematentoonstelling georganiseerd in de Remonstrantse kerk. Er is een feestelijke opening met lezing op vrijdagavond waar alle leden van de HVS worden uitgenodigd. Het Jaarboek Open Monumentendag is geoptimaliseerd en wordt aan alle leden van de HVS gratis uitgereikt.

Werkgroep Historisch Groen

Deze werkgroep is voortgekomen uit de succesvolle Werkgroep Springerpark. De leden zijn voorlopig Gita Straver, Ina Vlootman en Max van Gelder. De doelstelling is behoud, restauratie en herontwikkeling van verloren groengebieden in en om de stad. Naast onderzoek doen en publiceren wordt ook het beleid van de Gemeente kritisch gevolgd. Een eerste resultaat is het publiceren van onze zienswijze inzake het bouwproject Zevender-Thiendenland. Belangrijke historische onderwerpen zijn hierin het 12^e eeuwse kasteel van de Heren van Zevender en het 13^e eeuwse 'Wonder van

Kasteelterrein van de Heren van Zevender aan 'De Krom, t.o. Lopikerweg 74. Duidelijk is de slotgracht als een soort 8 bij de pijl te zien; om het hoofgebouw en om de voorburch. Foto Google Earth, 30 aug 2009.

Schoonhoven'. Dit laatste is een 13^e eeuwse stenen duiker die het water van de polders in de Lopikerwaard eeuwenlang onder de Zevender of Lobeke (nu Lopikervetwing) door leidde.

Voor de volledige tekst van onze zienswijze en voor meer informatie kunt u onze website raadplegen onder 'Onze standpunten' en onder 'Werkgroepen'.

Werkgroep Zilverstad

Na onze inventarisatie van oude zilversmidswerkplaatsen heeft de Gemeente Schoonhoven een Nijmeegs bedrijf in de arm genomen om de beschrijving van

de werkplaatsen te maken. Aan de hand van deze beschrijvingen en nader te formuleren criteria wordt vervolgens de procedure tot aanwijzing als Gemeentelijk Monument afgehandeld. Wij verwachten dat dit begin 2010 gereed komt.

Werkgroep Militaire Geschiedenis

De Canon van Schoonhoven als Vestingstad is voor een deel gereed. Veel moet nog beschreven worden. De jaartallen van militaire gebeurtenissen vormen 'keerpunten' in de geschiedenis van Schoonhoven. Zie onze website onder Canon.

Als u aan één van de onderwerpen wilt meewerken bent u vanzelfsprekend hartelijke welkom.

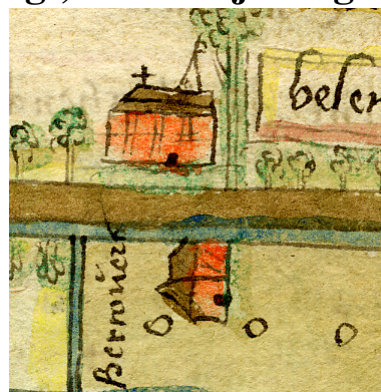
Archeologie: 'Kapel aan De Driesprong', voor altijd weg

De kans om archeologisch onderzoek te doen naar de 'Kapel aan de Driesprong', mogelijk het oudste kerkelijke gebouw in de Krimpenerwaard is voorgoed voorbij. Gemeente, eigenaar en bouwer hebben in korte tijd de huisterp vier meter diep uitgegraven ten behoeve van de kelder onder het geplande landhuis.

De Archeologische Werkgroep Schoonhoven (AWS) heeft in maart nog samen met de Historische Vereniging Bergambacht een verkennend onderzoek gedaan op perceel Bovenberg 122.

De AWS deed een aantal

proefboringen. De conclusie was dat er duidelijk sporen van bewoning zijn uit de late middeleeuwen. Een proefsleuf door het midden van de woonterp zou een goed gedocumenteerd profiel hebben kunnen opleveren. Ook zouden interessante aspecten van de Kapel aan het licht zijn gekomen en ook de bewoningsgeschiedenis van de latere boerderij. Ondanks het Verdrag van Malta en ondanks inspanningen van de HV Bergambacht heeft het onderzoek niet plaats mogen hebben. Voor altijd weg. Vernietigd. Eeuwig zonde!

De Kapel aan de Driesprong op een kaart uit 1571. Foto A. van Dijk

Evenementen

Vrijdag 11 september, 19.30 - 21.00 uur Remonstrantse kerk Schoonhoven, voor leden HVS, genodigden en belangstellenden, feestelijke *Opening Open Monumentendag*, met uitreiking *Jan van Beaumontprijs 2009*, door burgemeester De Cloe.

Tevens inleiding 'Vakwerk aan het Blooise Hof te Schoonhoven' door professor Frits van Oostrom.

En opening OMD *tentoonstelling 'Schoonhoven op de Kaart'*.

Met nog uitreiking *Jaarboek Open Monumentendag 2009 'Schoonhoven op de Kaart'*.

Zaterdag 12 september, Open Monumentendag; *bezigting van Rijks- en Gemeentelijke monumenten* in Schoonhoven. Rondleiding door gidsen vanaf het VVV kantoor, onder het stadhuis.

10.00 uur Opening van de expositie 'Schoonhoven als Garnizoenstad op de kaart' met foto's, plattegronden en oude ansichtkaarten, in Restaurant Belvedere, samengesteld door Cock van Holten

11.00 uur, *Rivierendag Schoonhoven-Nieuwpoort*. Met optreden van het historische 'Leger langs de Linie' Buiten de Veerpoort met demonstraties musket- en kanonschieten. Verder historische vaartuigen en kramen met oude maritieme ambachten.

Zondag 20 september en zondag 11 oktober. *Storytrail*. Aanvang 13.30. Meer informatie www.storytrail.nl

Exposities

27 juni t/m 22 november "Belgisch Zilver: de Sterckshofopdrachten uit het Vlaamse Zilvermuseum". **Nederlands Goud-, Zilver- en Klokkenmuseum.**

Zondag 20 september, 14.00-17.00 uur:

"*Romeinen aan de Limes, in Zuid-Holland*", een tentoonstelling in de 'Romeinenbus' die speciaal op deze Culturele Zondag voor de **Bibliotheek en HOP van Schoonhoven** gepareerd staat. Een bijzondere expositie over de Romeinen aan hun noordelijke grens, 'de Limes'.

Historisch Ontmoetings-Punt: 20 sept Convenant tekenen

Op Culturele Zondag 20 september tekenen de directies en voorzitters van de HOP participanten het convenant. Hierin is de onderlinge samenwerking geregeld. Wethouder Jan Beugelaar zal daarbij aanwezig zijn.

Het HOP is een samenwerkingsverband tussen het Streekarchief Midden-Holland, de Basisbibliotheek Krimpenerwaard en de Historische Vereniging Schoonhoven. HOP'en zijn overigens een landelijk initiatief. Het HOP is een vaste plek in de bibliotheek van Schoonhoven waar u informatie vindt over de geschiedenis van Schoonhoven en omgeving. Er zijn naslagwerken, maar ook boeken en tijdschriften zoals de HEK. Er staan twee computers met een internetaansluiting. Bijzonder is de aanwezigheid van

de Schoonhovense Courant: alle nummers sinds 1867 zijn te raadplegen.

Openingstijden HOP:

maandag 14.00 – 17.00 uur
dinsdag 14.00 – 20.30 uur
woensdag 10.00 – 12.00 uur
14.00 – 17.00 uur
donderdag 14.00 – 17.00 uur
vrijdag 14.00 – 20.30 uur
zaterdag 10.00 – 13.00 uur

Alle activiteiten zijn gratis. Graag vooraf aanmelden telefonisch 0182-385406, of aan de balie, of via email jvermeulen@bibliotheekenkrimpenerwaard.nl

HOP Schoonhoven

Zondag 20 november

Romeinse middag op Culturele Zondag, **14.00-17.00 uur**; lezing met proeverij 'Romeins eten en drinken'. Ook staat de 'Romeinenbus' voor de deur met een unieke tentoonstelling over de Romeinen aan de Limes, hun noordgrens in Holland

14.00 uur. Officiële ondertekening van het HOP Convenant in aanwezigheid van Wethouder Jan Beugelaar.

Woensdag 21 oktober 'Het leven in de Krimpenerwaard in de Tweede Wereldoorlog', door Fred van Wijnen.

Succesvol 'Storytrail' wandelt weer in Schoonhoven

Storytrail is begin dit jaar in maart en in mei succesvol van start gegaan in Schoonhoven. Het was al jaren een succes in andere steden. Ook dit seizoen is er weer twee maal gelegenheid mee te wandelen. Op Culturele Zondag 20 september en op zondag 11 oktober

Bij 'Storytrail' wordt een fictieve geschiedenis verteld, in een historische context. "Droge feiten maken plaats voor een spannend en meeslepend verhaal", legt Schoonhovenaar Almer Meerhof uit. Zijn bedrijf 'Stadsavonturen' ontwikkelde 'Storytrail' voor Schoonhoven.

"Een stadsgids die cultuurtoeristen rondleidt geeft eigenlijk een documentaire; Storytrail is daarbij vergeleken een film" De trail-verteller van Schoonhoven is Bart Schouten.

Open inschrijving via storytrail@stadsavonturen.nl of bel 030- 2467911

Erfgoedspoor: Het (onjuiste) Verhaal van Schoonhoven

Voor scholen die deelnemen aan Erfgoedspoor Schoonhoven heeft het Erfgoedhuis Zuid-Holland voor het nieuwe schooljaar een nieuw instrument ontwikkeld: 'het Verhaal van Schoonhoven.' Dit verhaal koppelt de onderwijsprojecten van de erfgoed instellingen aan de Canon van Nederland. Het is wettelijk verplicht de Canon op school te behandelen. Deze is in opdracht van het Ministerie van OCW gemaakt. De Canon geeft houvast aan onderwerpen uit onze Nederlandse geschiedenis op de basisschool en het voortgezet onderwijs. De docent heeft bij de overdracht van de Canon een cruciale rol. 'Het Verhaal van

Schoonhoven' is een instrument voor de docent om een koppeling te maken tussen de eigen omgevingsgeschiedenis en de Canon van Nederland.

Dat de docent hier een cruciale rol speelt is maar goed ook. Dan kan er wat gecorrigeerd worden.

De in 1860 ten tonele gevoerde Eliaser en Arend Denekamp waren namelijk zelf geen goudsmeden maar handelaren. Zoon Arend Denekamp had geen mees-terteken en heeft dus ook nooit een meesterstuk gemaakt. Vader Eliaser Denekamp 'bezat' de zaak maar liet het werk doen door zijn meesterknecht Jan Hooijkaas die wel in het vak was opgeleid.

En Jan I van der Lede die in

1247 wordt opgevoerd was weliswaar een belangrijke lokale edelman, maar zeker geen 'graaf'.

Zijn zoon Jan II van der Lede is nooit 'aan de macht geweest' in Schoonhoven noch als 'heer van de Lede'. Wel diens oudere broer Hugo Botter (ook zoon van Jan I) die gehuwd was met Asekijn en haar al het goed van Schoonhoven naliet. Als hertrouwde weduwe (met Zweder van Zuilen) liet zij -niet Floris- zich als vrouwe van Schoonhoven rijkelijk betalen door Nicolaas van Kats voor het goed van Schoonhoven.

Samenwerking met de Historische Vereniging Schoonhoven had deze onjuistheden voorkomen.

Bestuur in 2009

We verheugen ons dat de heer **Frank Heldoorn** is toegetreden tot ons bestuur. Frank heeft het penningmeesterschap overgenomen van **Peter Beij**. Op de Algemene Ledenvergadering, 25 mei j.l. vond deze wisseling van de wacht plaats. Met een dankwoord door de voorzitter en een bos bloemen werd afscheid van Peter Beij genomen.

Contributie 2009 ?

Hebt u de contributie nog niet voldaan ? De penningmeester verzoekt de **contributie** (€ 12,=) te voldoen op rekening 38.37.826 tnv Historische Vereniging Schoonhoven o.v.v Contributie 2009.

Veranderingen, adreswijzigingen, etc. graag naar de ledenadministratie, Marliese van der Wal jmvanderwal@wanadoo.nl tel: 06 507.42.762

Uw E-Mailadres ?

Ontvangt u deze Heraut Schoonhoven nog gewoon per post, geef ons dan uw emailadres door. Dat bespaart de Vereniging portokosten en zorgt dat de contributie laag kan zijn.

Mailtje aan Marliese volstaat: jmvanderwal@wanadoo.nl

Colofon

De Heraut Schoonhoven verschijnt één maal per maand en wordt verspreid onder onze 360 leden en naar adressen van circa 40 belanghebbenden. Alle nummers staan ook op onze website.

De verspreiding gebeurt als PDF-bestand per email.

Samenstelling, redactie en verspreiding: **Rene Kappers, Rob Jung en Marliese van der Wal.**

Bij de Buren: Nieuwpoort, Bergambacht, Haastrecht

Historische Kring Nieuwpoort
Maandag 12 oktober,
20.00 uur, in Het Arsenaal "IJs-vermaak en strenge winters" lezing door de heer Rietveld.

Woensdag 25 november,
20.00 uur in De Platanen te Groot Ammers "Archeologie" lezing door de heer Korevaar.

Woensdag 9 december traditionele 'Kaarsjesavond'

HV Bergambacht
Steeds 20.00 uur in Gebouw De Schakel (zaal open 19.30)

Maandag 21 september 'De stoomtreinverbinding tussen Gouda en Schoonhoven' lezing door Cock van Holten samen met een bestuurslid van HVB.

Donderdag 19 november
Oude filmbeelden van Bergambacht. Nader bericht volgt.

HV Haastrecht
Het oude **sluisje** tussen de Vlist en de IJssel wordt dank zij grote inzet van de HVH eind 2010 gerestaureerd.

Gebouw Concordia uit begin 1900 wordt de komende maanden in oude luister hersteld.

Open Monumentendag verschijnt het **boek** 'Van A naar B door de Hoogstraat in Haastrecht'